

Valiant Petroleum ehf.
Borgartún 26
105 Reykjavík

Reykjavík, 4. janúar 2013
Tilvísun: 2012030035/21.30.0
Verknúmer: 3011320

Efni: Fylgibréf með sérleyfi til rannsókna og vinnslu kolvetnis á Drekasvæðinu fyrir Valiant Petroleum ehf., Kolvetnis ehf. og Petoro Iceland AS, útibú á Íslandi

Orkustofnun vísar til umsóknar Valiant Petroleum ehf. og Kolvetnis ehf., dags. 30. mars 2012, um sérleyfi til rannsókna og vinnslu á kolvetni í samræmi við IV. kafla laga um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis nr.13/2001 með síðari breytingum (kolvetnislaga) sem barst innan tilskilinna tímamarka annars útboðs sérleyfa á Drekasvæðinu sem hófst þann 3. október 2011 og lauk þann 2. apríl 2012.

Með vísan til 4. mgr. 7. gr. laga nr. 13/2001 var óskað umsagnar umhverfissráðuneytis, með bréfi dags. 8. maí sl., og sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytis, með bréfi dags. 4. maí sl., um framkomna umsókn Valiant Petroleum ehf. og Kolvetnis ehf. Orkustofnun vakti sérstaka athygli á þagnarskylduákvæði kolvetnislaganna, þ.e. 26. gr. a. þar sem í 1. mgr. er kveðið á um að upplýsingar sem varðveittar eru samkvæmt lögnum skuli vera undanþegnar aðgangi almennings samkvæmt upplýsingalögum, á gildistíma umsóttis leyfis. Einnig að starfsmenn Orkustofnunar, sbr. 2. mgr., sem annast eftirlit á grundvelli laganna séu bundnir þagnarskyldu og megi ekki að viðlagðri ábyrgð, samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga, skýra óviðkomandi frá því sem þeir komast að í starfi sínu. Með vísan til þessara ákvæða voru umsagnaraðilar beðnir um að virða þann trúnað sem um er fjallað í 26. gr. a. í lögum nr. 13/2001.

Orkustofnun barst umsögn umhverfissráðuneytis þann 30. ágúst sl. og umsögn sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins þann 18. júní sl.

Við mat á umsóknum varðandi tæknilega og jarðfræðilega þekkingu og getu umsækjanda til að annast þá starfsemi sem í leyfisveitingunni felst, með vísan til 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga, leitaði Orkustofnun faglegrar aðstoðar Íslenskra orkurannsókna (ÍSOR) við mat á sérþekkingu og reynslu umsækjanda á sviði oliuleitar. Auk þess studdist Orkustofnun við mat sérfræðinga stofnunarinnar sem könnuðu m.a. feril umsækjanda og reynslu í hliðstæðri starfsemi erlendis. Einnig voru höfuðstöðvar Valiant Petroleum plc heimsóttar þar sem umsækjandi gerði frekari grein fyrir starfsemi sinni.

Álit ÍSOR barst Orkustofnun þann 11. september sl.

Við mat á umsóknum varðandi fjárhagslegt bolmagn umsækjanda til að annast þá starfsemi sem í leyfisveitingunni felst, með vísan til 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga, leitaði Orkustofnun faglegrar aðstoðar PricewaterhouseCoopers á Íslandi (PwC). Álit PwC barst Orkustofnun þann 10. september sl.

Orkustofnun hefur farið yfir umsókn Valiant Petroleum ehf. og Kolvetnis ehf. og umsagnir sem stofnuninni bárust. Jafnframt var norskum stjórnvöldum tilkynnt þann 30. október 2012 um ákvörðun Orkustofnunar, og drög að sérleyfi ásamt fylgigögnum send þeim til skoðunar. Óskað var eftir formlegu svari Norðmanna við því hvort þeir hyggi á þátttöku í leyfunum í samræmi við samkomulag milli Íslands og Noregs, frá árinu 1981, sem felur í sér að Norðmenn hafi rétt á allt að

[Handwritten signature]
[Handwritten initials]

verkefnisins. Umsækjandi veitti PwC ekki slíkar viðbótarupplýsingar og var Orkustofnun meðvítuð um þá ákvörðun umsækjanda og samþykkti áframhaldandi vinnu með þeim gögnum sem lágu fyrir. Greining PwC byggði því einungis á þeim fjárhagslegu gögnum sem umsækjandi lagði fram í samræmi við útboðslýsingu.

Niðurstöður greiningar PwC voru eftirfarandi:

Móðurfélag umsækjanda, Valiant Petroleum plc, getur fjármagnað verkefnið á tvo vegu, annars vegar í gegnum sjóðstreymi félagsins, og hins vegar með lánsfjármögnun. Tekjur félagsins hafa aukist mjög mikið á síðustu árum með tiltölulega óbreyttum EBITDA hlutföllum. Félagið á í lok árs 2011 óádragna upphæð 183,6 m.USD af lánaínu að fjárhæð 198,5 m.USD.

Tímarammi leyfis til rannsókna og vinnslu nær yfir mörg ár og á þeim tíma getur fjárhagslegur styrkleiki fyrirtækja breyst. Vegna þessa leggur PwC til að Orkustofnun krefjist þess að umsækjandi veiti stofnuninni sömu fjárhagslegu upplýsingar innan tímaramma sérleyfisins og þeim er skylt að veita lánveitendum skv. sérstökum skilmálum (e. covenants).

Í skýrslu PwC var vakin athygli á tilteknum fjárhagslegum kennitölum í rekstri móðurfélags umsækjanda, Valiant Petroleum plc. Krafa um ofangreindar fjárhagslegar upplýsingar umsækjanda gerir Orkustofnun kleift að fylgjast með þeim ásamt þeim breytingum sem kunna að verða í rekstri umsækjanda innan tímaramma leyfisins.

Það er mat Orkustofnunar að Valiant Petroleum ehf. og Kolvetni ehf., sameiginlega sem umsækjandi, uppfylli skilyrði 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga um fjárhagslegt bolmagn til að annast þá starfsemi sem í leyfisveitingunni felst og eins og henni er lýst í rannsóknaráætluninni, enda beri móðurfélagið Valiant Petroleum plc fjárhagslega ábyrgð á skuldbindingum vegna leyfisins. Það er einnig mat Orkustofnunar að þar sem tímarammi leyfisins nái yfir mörg ár geti fjárhagslegur styrkleiki leyfishafa breyst á þeim tíma. Þess vegna gerir Orkustofnun þá kröfu til leyfishafa að hann veiti stofnuninni sömu fjárhagslegu upplýsingar innan tímaramma leyfisins og leyfishafa er skylt að veita lánveitendum skv. sérstökum skilmálum (e. covenants) þannig að stofnunin geti metið á reglulegan hátt fjárhagslegan styrkleika leyfishafa, sem er forsenda leyfisveitingarinnar með vísan til 3. mgr. 15. kafla leyfisins og 1. mgr. 24. gr. a. kolvetnislaga.

Það er einnig mat Orkustofnunar að Petro Iceland AS hafi fjárhagslegt bolmagn, með norska ríkið að bakhjarli, til að takast á við verkefnið.

IV. Tæknileg færni umsækjanda

Við mat á umsóknnum varðandi tæknilega getu umsækjanda til að annast þá starfsemi sem í leyfisveitingunni felst, með vísan til 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga, leitaði Orkustofnun faglegrar aðstoðar Íslenskra orkurannsókna (ÍSOR). ÍSOR lagði mat á tæknilega- og jarðfræðilega þekkingu og getu umsækjanda á sviði olíuleitar og reynstu hans á því sviði. Auk þess könnuðu sérfræðingar Orkustofnunar m.a. feril umsækjanda og reynslu hans í hliðstæðri starfsemi erlendis og höfuðstöðvar móðurfélagsins, Valiant Petroleum plc, í Woking voru heimsóttar þar sem umsækjandi gerði frekari grein fyrir starfsemi sinni.

Það er mat Orkustofnunar að umsókn Valiant Petroleum ehf. og Kolvetnis ehf., uppfylli sameiginlega skilyrði 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga um tækni- og jarðfræðilega getu umsækjanda til að annast þá starfsemi sem í leyfisveitingunni felst, eins og henni er lýst í rannsóknaráætlun umsækjanda.

PSA
Sli. A.

Það er einnig mat Orkustofnunar að Petoro Iceland AS hafi tæknilega getu, til að takast á við verkefnið.

V. Sérstakar ábendingar Orkustofnunar

Orkustofnun bendir á að þær heimildir sem Valiant Petroleum ehf., Kolvetni ehf. og Petoro Iceland AS, útibú á Íslandi, fá með leyfinu samkvæmt kolvetnislögum, fela í sér einkarétt til rannsókna á tilteknu afmörkuðu svæði sem fjallað er um í leyfinu. Einungis má veita slíkt leyfi aðilum sem að mati Orkustofnunar hafa nægilega sérþekkingu, reynslu og fjárhagslegt bolmagn til að annast starfsemina sbr. 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga. Eins og að framan greinir er það mat Orkustofnunar að útibú Petoro Iceland AS á Íslandi og Valiant Petroleum ehf. ásamt Kolvetni ehf. uppfylli nefnd skilyrði, í þeim hlutföllum sem samstarfið gerir ráð fyrir sbr. 1. mgr. 7. gr. kolvetnislaga og að Valiant Petroleum ehf. uppfylli skilyrði 1. mgr. 10. gr. a. kolvetnislaga sem rekstraraðili leyfisins.

Kolvetnislögin skilgreina ekki sérstaklega hvað felist í rannsóknum eða vinnslu eða hvaða skilyrði séu sett fyrir einstökum rannsóknarframkvæmdum né til hvaða þátta beri að líta vegna rannsókna í rannsóknaráætlun umsækjenda. Orkustofnun veur þess vegna sérstaka athygli á umsögn umhverfisráðuneytisins og Náttúrufræðistofnunar Íslands, sem bendir á að skortur sé á upplýsingum um lífríkið á Drekasvæðinu sem betur þurfi að skoða, í ljósi fyrirhugaðrar olíuvinnslu, s.s. lífríki, strauma og samspil mismunandi umhverfisþátta sérstaklega m.t.t. umhverfisslysa, en í álití Náttúrufræðistofnunar segir að mengunarslys á þessu svæði geti haft mjög alvarleg áhrif m.a. vegna kulda og hversu viðkvæmt lífríki norðurslóða almennt er.

Orkustofnun leggur einnig áherslu á að tillit sé tekið til þess við endurvarpsmælingar, ef veiðar verða mikilvægar á svæðinu við breytt göngumynstur fiskistofna, sem ekki er hægt að útiloka, að þess sé gætt að valda ekki tjóni á fiskistofnum eða hvalastofnum, en reynsla erlendis hefur sýnt að slíkar mælingar geta fælt þessar tegundir af rannsóknarsvæðinu tímabundið eins og segir í umsögn Hafrannsóknastofnunarinnar. Orkustofnun veur sérstaka athygli á 13. gr. kolvetnislaga sem kveður á um að gæta skuli fyllsta öryggis við rannsóknir og vinnslu kolvetnis og þess að starfsemin sé í samræmi við góða alþjóðlega venju við svipaðar aðstæður. Starfsemin skal ekki leggja ónauðsynlega hættu eða tálmanir á samgöngur, fiskveiðar eða aðra starfsemi.

Þá bendir Orkustofnun á að í leyfinu er að finna fyrirvara um að rannsóknarboranir, sem og aðrar framkvæmdir, kunni að vera háðar öðrum leyfisveitingum. Þetta á m.a. við um mat á umhverfisáhrifum. Rannsóknarboranir, sem um er fjallað í 5. kafla leyfisins og fylgiskjali 4 með leyfinu, og borholur sem boraðar eru til viðbótar við áður áætlaðar borholur, með samþykki Orkustofnunar, eru tilkynningaskyldar til Skipulagsstofnunar, þótt slíkar rannsóknir séu hluti af rannsóknaráætlun samkvæmt leyfinu. Orkustofnun veur athygli á, í þessu sambandi, að í umsögn umhverfisráðuneytisins er fjallað um heimild til að mæla fyrir um í reglugerð að framkvæmd er varði alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að, skuli háð mati á umhverfisáhrifum, ef sýnt er að hún geti haft í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, skv. 7. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Jafnframt tekur umhverfisráðuneytið fram í umsögn sinni, af því tilefni, að rétt sé að setja reglugerð þess efnis að rannsóknarboranir eftir olíu á hafsbotni séu í öllum tilvikum matsskyldar en ekki aðeins tilkynningarskyldar til Skipulagsstofnunar.

Orkustofnun tekur undir það sjónarmið umhverfisráðuneytisins að rannsóknarboranir geti haft veruleg umhverfisáhrif og að nauðsynlegt sé að undirbúa þær gaumgæfilega sbr. ítarlega umfjöllun í áðurnefndri skýrslu um olíuleit á Drekasvæðinu frá árinu 2007, sem unnin var í samræmi við ákvæði laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 en í henni er m.a. fjallað um fyrirkomulag umhverfismála, vinnuöryggis- og hollustuverndarmála.

Orkustofnun hefur vakið athygli atvinnu- og nýsköpunarráðuneytisins á þeirri fyrirætlan

PSA
ICIA

umhverfisráðuneytisins [nú umhverfis- og auðlindaráðuneytisins] að rannsóknarboranir eftir olíu á hafsbotni verði háðar mati á umhverfisáhrifum.

Í lýsingu á kröfum varðandi framkvæmda- og vinnsluáætlun í 7. kafla leyfisins er kveðið á um það í 3. mgr. b. lið að áætlunin skuli innihalda álit Skipulagsstofnunar á umhverfisáhrifum áætlaðra framkvæmda skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Orkustofnun bendir á að þar segir einnig að Orkustofnun geti krafist breytinga eða viðbóta við umhverfismatið ef stofnunin telur matið ekki fullnægjandi.

Samkvæmt 14. gr. kolvetnislaga mega boranir í jarðlög undir hafsbotni einungis hefjast að fengnu samþykki Orkustofnunar á búnaði, áætlun um borun og starfsfyrirkomulagi. Þá veur Orkustofnun einnig athygli leyfishafa á ákvæðum 15. og 16. gr. laganna um hafstöðvar.

Orkustofnun bendir á að til samræmis við 7. mgr. 10. gr. kolvetnislaga skal leyfishafi sjá til þess að kolvetnisstarfsemi fari fram á ábyrgan hátt og í samræmi við gildandi löggjöf á hverjum tíma. Í því sambandi vill Orkustofnun vekja sérstaka athygli á 22. kafla leyfisins sem segir að öll starfsemi leyfishafa skuli falla undir lög og reglur sem eru í gildi á hverjum tíma á Íslandi. Leyfið undanþiggur því ekki leyfishafa frá því að afla sér annarra leyfa og samþykpta sem nauðsynleg eru samkvæmt kolvetnislögum og öðrum gildandi lagaheimildum. Starfsemi skal taka tillit til góðrar nýtingar auðlindarinnar, sem og öryggis- og almannahagsmuna. Ráðstafanir leyfishafa varðandi skipulag og stærð starfseminnar skulu vera þannig að leyfishafi geti á hverjum tíma tekið upplýstar ákvarðanir um kolvetnisstarfsemi sína. Til að tryggja eftirfylgni um ráðstafanir leyfishafa getur Orkustofnun, telji hún það nauðsynlegt með tilliti til umfangs kolvetnisstarfsemi leyfishafa, sett fram sérstakar kröfur um ráðstafanir leyfishafa og staðsetningu stöðva þeirra. Þá bendir Orkustofnun einnig á að leyfið takmarkar heldur ekki hinn almenna rétt íslenska ríkisins til skattlagningar eða leyfi ríkisins til að setja fram almenn ákvæði er varða sértæka þætti kolvetnisstarfseminnar.

Orkustofnun ítrekar að fyrirhugaðar framkvæmdir leyfishafa í kjölfar útgáfu þessa sérleyfis eru eða geta verið háðar leyfum þar til bærri yfirvalda.

Þá bendir Orkustofnun á ákvæði laga um eftirlit með skipum nr. 47/2003, sem kunna eftir atvikum að eiga við, sem og ákvæði siglingalaga nr. 34/1985. Leyfishafi skal, samkvæmt 9. kafla leyfisins, virða öll fyrirbyggjandi réttindi annarra þar sem leyfið takmarkar ekki lögmæt athafnir þriðja aðila innan leyfissvæðisins sbr. 9. kafla leyfisins.

Orkustofnun hefur eftirlit með því að leyfishafi starfi samkvæmt kolvetnislögum og leyfinu sbr. 1. mgr. 24. gr. kolvetnislaga og 14. kafla leyfisins. Leyfishafi skal endurgreiða Orkustofnun kostnað vegna eftirlits með leyfinu geri stofnunin kröfu um slíka endurgreiðslu. Sé leyfið veitt fleiri en einum aðilum, þá eru þeir ábyrgir saman sem og hver fyrir sig gagnvart Orkustofnun fyrir slíkum greiðslum.

Orkustofnun bendir á að leyfishafa beri í hvívetna að fara að lögum í umgengni um rannsóknarsvæði, taka tillit til umhverfissjónarmiða við rannsóknir og framkvæmdir sem og við frágang að þeim loknum sbr. einnig 12. gr. kolvetnislaga um skyldur leyfishafa að loknum leyfistíma.

Orkustofnun ítrekar að ákvæði laga um mat á umhverfisáhrifum og laga um náttúruvernd gilda um allar framkvæmdir leyfishafa þrátt fyrir útgáfu þessa leyfis. Er sérstaklega bent á að um vernd rannsóknarsvæðis gildi lög um náttúruvernd nr. 44/1999 en þau lög gilda samkvæmt 4. gr. laganna á íslensku landi og í landhelgi og efnahagslögsögu, sbr. 1. og 3. gr. laga um landhelgi, efnahagslögsögu og landgrunn, nr. 41/1979. Leyfi þetta raskar því á engan hátt þeirri vernd sem

PSA
St. R.

náttúru og umhverfi er tryggð með öðrum lögum.

Orkustofnun vekur athygli leyfishafa á 28. gr. kolvetnislaga, sem kveður á um skaðabótaskyldu leyfishafa, sbr. 18. kafla leyfisins, vegna hvers konar tjóns sem stafar af kolvetnisstarfsemi, þar á meðal umhverfisspjalla, án tillits til þess hvort tjónið verður rakið til sakar. Orkustofnun og íslenska ríkið skal vera skaðlaust af öllum bótaskyldum atburðum gagnvart þriðja aðila sem tengjast leyfishafa vegna starfsemi hans og leggur þess vegna áherslu á mikilvægi móðurfélagstryggingar sbr. fylgiskjal 6 með leyfinu.

Með vísan til framanritaðs og í samræmi við IV. kafla laga nr. 13/2001 um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis, samkvæmt öðru útboði sérleyfa á Drekasvæðinu sem hófst þann 3. október 2011 og lauk þann 2. apríl 2012, veitir Orkustofnun hér með Valiant Petroleum ehf., Kolvetni ehf. og útibúi Petoro Iceland AS á Íslandi sérleyfi til rannsókna og vinnslu kolvetnis á Drekasvæðinu sbr. meðfylgjandi leyfi ásamt fylgiskjöllum.

Gjöldum vegna leyfis þessa er lýst í 11. og 12. kafla leyfisins.

Gjald vegna veitingar sérleyfis þessa til rannsókna kolvetnis, sbr. 7. gr. kolvetnislaga, er kr. 850.000, með vísan til 2. tölul. 3. mgr. 30. gr. a. og skal það greiðast til Orkustofnunar. Leyfið er afhent við greiðslu gjaldsins ásamt þeim af neðangreindum gjöldum sem ber að greiða við útgáfu leyfisins.

Verði leyfið framlengt til vinnslu skal greiða Orkustofnun 1.350.0000 kr. með vísan til 3. tölul. 3. mgr. 30. gr. a. kolvetnislaga.

Árlega skal leyfishafi greiða Orkustofnun 1.000.000 kr. til að standa straum af kostnaði við eftirlit, frágang og varðveislu gagna samkvæmt lögnum, sbr. 5. mgr. 30. gr. a. Gjald þetta verður innheimt 1. febrúar ár hvert meðan leyfið er í gildi.

Gjald fyrir afnot af leyfissvæði, sem Orkustofnun innheimtir, skal greiða árlega til ríkissjóðs. Svæðisgjaldið er byggt á flatarmáli svæðisins skv. 7. mgr. 7. gr. kolvetnislaga, en það er 1.119 ferkílómetrar.* Svæðisgjaldið skal greiðast árlega, í fyrsta sinn 11.190.000 kr. við útgáfu leyfisins og síðan árlega eftir það reiknuð upphæð eins og nánar er kveðið á um í 11. kafla leyfisins.

Gjöld samkvæmt leyfinu eru háð breytingum á kolvetnislögum.

Orkustofnun vekur einnig athygli á að leyfishafi skal greiða Orkustofnun stofnframlag að upphæð 1.000.000 kr. sem og árlegt framlag, á gildistíma leyfisins, að upphæð kr. 5.000.000 til sérstaks menntunar- og rannsóknarsjóðs skv. 8. mgr. 10. gr. kolvetnislaga og reglugerð nr. 39/2009 um Kolvetnisrannsóknarsjóð, með síðari breytingum.

Áður nefnt stofnframlag skal greiðast við útgáfu leyfisins og árlegt framlag skal greiðast, í fyrsta sinn við útgáfu leyfisins og síðan árlega eftir það. Sé gjaldið ekki greitt á eindaga skal leyfishafi greiða vexti skv. grunnvöxtum Seðlabankans á hverjum tíma að viðbættum 6 % vöxtum sem reiknast frá gjalddaga þar til greiðslan er innt af hendi.

Upphæðir og aðrir skilmálar varðandi Kolvetnisrannsóknarsjóð eru háð breytingum á kolvetnislögum og reglugerð nr. 39/2009.

Ákvarðanir Orkustofnunar, er lúta að veitingu, endurskoðun og afturköllun leyfa samkvæmt kolvetnislögum, sæta kærur til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála skv. 33. gr. laganna. Um aðild, kærufrest, málsmeðferð og annað er varðar kærana fer samkvæmt lögum um

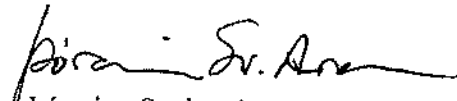
þSA
LGR.

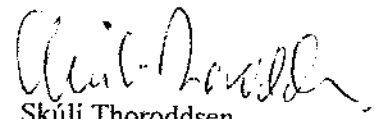
úrskurðarnefndina nr. 130/2011.

Stjórnvaldsákvæðanir Orkustofnunar sem ekki má kæra til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála sæta kæru til ráðherra. Kæra til ráðherra skal vera skrifleg. Um meðferð máls fer að öðru leyti skv. ákvæðum stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

*) við útgáfu leyfisins.

Virðingarfyllst,
f. h. orkumálastjóra

Þórarinn Sveinn Arnarson

Skúli Thoroddsen

Afrit sent til:

Kolvetnis ehf. og Petoro Iceland AS, útibús á Íslandi

Fylgiskjöl:

Leyfi ásamt fylgiskjölum þess